

Feitenonderzoek bij uithuisplaatsingen

Geplaatst op 29 augustus 2022

Begin deze zomer publiceerde de Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) een rapport over de kwaliteit van feitenonderzoek bij 45 gedwongen uithuisplaatsingen. Daarbij concludeerde de inspectie dat de kwaliteit van feitenonderzoek tekort schiet. De inspectie adviseerde om ouders en kinderen beter te betrekken bij afwegingen over uithuisplaatsing.

Komende donderdag 1 september gaat de vaste

commissie van Justitie en Veiligheid verder met dit onderwerp. LOC voorziet hen daarbij via een brief van input.

Brief LOC aan de vaste commissie Justitie en Veiligheid

In onze brief aan de vaste commissie van Justitie en Veiligheid geven we aan dat we de conclusie van de IGJ over het tekortschieten van de kwaliteit van het feitenonderzoek herkennen. Daarbij benadrukken we nog eens de noodzaak voor structurele oplossingen: stop met de focus op geld en budget(beperkingen). Dit leidt tot symptoombestrijding. Richt de aandacht allereerst op inhoudelijke oplossingen die leiden tot kwalitatief betere jeugdzorg, voordat financiën een rol gaan spelen. We vragen daarvoor om zeggenschap te vergroten, te starten bij de kinderen, jongeren en ouders zelf en werk te maken van de rechtspositie van betrokkenen. We geven daar, op basis van inbreng vanuit cliëntenraden, jongeren en ouders, verschillende concrete handvatten voor.

- Kom tot betere inhoud van het feitenonderzoek door te starten bij de kinderen, jongeren en ouders zelf bij het vinden van oplossingen. Wat hebben zij nodig? Wanneer voelen zij zich gehoord? Wat verstaan zij onder goed feitenonderzoek? Deze betrokkenheid is zowel op individueel als collectief niveau nodig;
- Cliëntenraden zouden graag zien dat er in de toekomst een beter onderscheid wordt gemaakt tussen meningen, feiten en visies van betrokken professionals. Een gedwongen maatregel is een zwaar middel dat veel impact heeft op gezinnen. Dossiers kunnen een eigen leven gaan leiden, doordat het perspectief van een professional te lang als waarheid wordt aangenomen. Cliëntenraden pleiten daarom voor een mogelijkheid om het dossier te kunnen wijzigen, en dat er steeds weer

(bijvoorbeeld jaarlijks) wordt gecheckt of de informatie die er in staat nog kloppend is. Eventueel door een derde partij, die onafhankelijk naar het dossier kan kijken. Zo wordt transparantie gedurende het hele traject gewaarborgd;

- Cliëntenraden pleiten voor een betere omgang met klachten. Veel door cliënten ingediende klachten gaan over onjuist feitenonderzoek. Cliëntenraden geven aan dat bemiddelingsgesprekken (met een ervaringsdeskundige of cliëntondersteuner erbij) kunnen vaak effectief zijn;
- Cliëntenraden pleiten voor het actief aanbieden van een onafhankelijke vertegenwoordiger of vertrouwenspersoon voor elke jeugdige en ouder, die te maken krijgt met een jeugdbeschermingsmaatregel.

De verdere aanbevelingen kun je lezen in de brief van LOC aan de vaste commissie van Justitie en

Veiligheid: [Download de volledige brief](#).

Rapport Feitenonderzoek – Inspectie voor Gezondheidszorg en Jeugd

De inspectie onderzocht de kwaliteit van het feitenonderzoek voorafgaand aan een uithuisplaatsing en vat de conclusies als volgt samen: “Feitenonderzoek dat wordt gedaan voorafgaand aan een gedwongen uithuisplaatsing van een kind is niet altijd en niet op alle onderdelen zorgvuldig genoeg. Professionals in de jeugdbescherming geven niet genoeg mondelinge en schriftelijke onderbouwing waarom een uithuisplaatsing nodig is. Wel is duidelijk dat er altijd sprake is van een combinatie van problemen. Ook worden beslissingen om een uithuisplaatsing aan te vragen door meerdere deskundigen samen genomen. Het zijn zeer bevlogen professionals die zich naar hun beste vermogen inzetten voor een gezonde en veilige ontwikkeling van kinderen. Maar zij lopen op tegen grenzen in het ingewikkelde systeem van de jeugdbescherming.” De inspectie doet in haar rapport vele aanbevelingen, onder andere om de rechtspositie van kinderen, jongeren en ouders beter te beschermen en ouders beter te betrekken bij de afwegingen rondom uithuisplaatsing.

[Bekijk de verdere conclusies en aanbevelingen in het rapport op de site van de inspectie.](#)

Beter betrekken van jeugdigen en ouders

In de conclusie van het rapport schrijft de inspectie: “Voor ouders en kinderen die om welke reden dan ook in de jeugdbeschermingsketen terecht komen, is vaak moeilijk te begrijpen wat hen overkomt. Zij hebben hun hoofd en hart vol met problemen in hun eigen gezin en/of omgeving. Daarbovenop krijgen zij te maken met achtereenvolgende instanties waarmee zij gesprekken moeten voeren. Hoewel raadsonderzoekers en jeugdbeschermers dit anders ervaren, vindt een belangrijk deel van de ouders dat in die gesprekken onvoldoende naar hen is geluisterd en dat onvoldoende de tijd is genomen om hen te leren kennen. Ouders krijgen te maken met wisselende gezichten, juridische procedures en omvangrijke en moeilijk leesbare rapporten. Deze rapporten zijn moeilijk te interpreteren voor jeugdigen en ouders en zij krijgen doorgaans een week de tijd hierop te reageren. Een deel van de ouders voelt zich niet serieus genomen voor wat betreft hun reactie op de rapportage.”

Een aanbeveling van de inspectie is ervoor te zorgen dat kinderen en ouders betrokken worden bij de afweging of en waarom een uithuisplaatsing nodig is. En dat zij zich serieus genomen en begrepen voelen. Zelfs als de uitkomst iets anders is dan zij eigenlijk willen.

“Nu ervaren veel ouders zo’n, voor hen ingrijpend besluit, als een black box”
hoofdinspecteur Angela van der Putten in een interview in de [Volkskrant](#)

Vervolg: start bij kinderen, jongeren en ouders zelf

Vanuit de contacten met cliëntenraden, jeugdigen en ouders herkent LOC grotendeels de conclusies en aanbevelingen van de inspectie. Het is belangrijk dat de rechtspositie en -bescherming van de mensen om wie het gaat wordt versterkt, dat het feitenonderzoek wordt verbeterd en dat kinderen, jongeren en ouders grip ervaren en zich gehoord weten.

Uit vele gesprekken die LOC voerde met kinderen, jongeren, ouders en hulpverleners, vormden we conclusies over wat er anders kan en moet in de jeugdzorg. We zetten ons in voor structurele oplossingen in de jeugdzorg: [Pak de problemen in de jeugdzorg bij de wortel aan.](#) We kunnen voor het vervolg niet genoeg blijven benadrukken: Start bij de kinderen, jongeren en ouders zelf. Wat hebben zij nodig? Wanneer voelen zij zich gehoord? Wat verstaan zij onder goed feitenonderzoek? Betrek hen bij de oplossingen. Juist in lastige en complexe situaties. Dit blijven wij onder de aandacht brengen via onze belangenbehartiging.

Cliëntenraden kunnen zelf ook het onderzoek van de inspectie agenderen en daarover binnen eigen organisatie en met de eigen achterban in gesprek gaan.

Meer informatie

- [Download de brief van LOC aan de vaste commissie Justitie en Veiligheid](#)
- De conclusies en aanbevelingen van de inspectie lees je op de [website van de inspectie, of download het volledige rapport](#)

- Lees de [reactie van Jeugdzorg Nederland op het rapport](#)
- Lees ook het [interview met hoofdinspecteur van de IGJ, Angela van der Putten](#) in de Volkskrant
- Meer informatie over verbeteren van rechtsbescherming kinderen en ouders op de site van [Voor Jeugd en Gezin](#)
- LOC vraagt om structurele oplossingen voor de problemen in de jeugdzorg: [Pak de problemen in de jeugdzorg bij de wortel aan.](#)

Versterken medezeggenschap in de jeugdzorg

Goede zorg is zorg waarbij ieder mens wordt gezien. Wij noemen dit Waardevolle zorg. Het is belangrijk dat jeugdzorgaanbieders, op de hoogte zijn van wat cliënten willen, nodig hebben en belangrijk vinden. Wil je aan de slag met het versterken van medezeggenschap? We bieden in 2022 [kosteloze ondersteuning](#) aan zowel cliëntenraden als bestuurders in de jeugdzorg.

Dit bericht is eerst gepubliceerd op 4 juli, laatste update 29 augustus

Meer artikelen over de thema's met trefwoorden:

Thema's: [Belangenbehartiging](#), [Kwaliteit jeugdzorg](#), [Rechten van mensen](#), [Dienstverlening aan cliëntenraden](#)

Trefwoorden: [jeugdbescherming](#), [politiek en beleid](#)